

PIŠE: Dušan Bošnjak,
vlasnik IIB d.o.o. Beograd

UTICAJ INFORMACIJE NA POSLOVNI USPEH

Praćenje finansijskih tokova

➔ Praćenje finansijskih tokova i umešnost u upravljanju finansijskim sredstvima jeste najznačajniji čini-lac poslovnog uspeha. Često najsavremenija oprema i najkvalitetniji kadrovi uz loše upravljanje finansijama mogu da umesto do uspeha dovedu do gubitaka i neuspeha. Kada govorimo o tokovima finansijskih dobara u preduzeću, pominjemo knjigovodstvo i računovodstvo, ali to su različite oblasti.

Knjigovodstvo beleži (knjiži) promene vezane za ta dobra, tj. novac i njegove ekvivalente, dok računovodstvo „izračunava“, tj. transformiše podatke u informacije koje nam omogućavaju da što bolje odredimo „stajnu tačku“, „odstupanja“ od zacrtanih ciljeva i „težnju“. Na osnovu stanja i odstupanja možemo da predvidimo i utičemo na ponašanje poslovnog sistema i da upravljamo likvidnošću, solventnošću, ekonomičnošću, rentabilnošću...

Cilj upravljanja finansijama jeste da se poveća rentabilnost uz održavanje zadovoljavajućeg stepena likvidnosti.

Direktor ili menadžer koji upravlja finansijama treba da ima odgovarajuće znanje i odgovarajuće alate kako bi te poslove što efikasnije obavljao, a potrebno je i da raspolaže informacijama kako bi donosio prave odluke.

Osim o finansijama, neophodno je i znanje o ostalim poslovnim oblastima i okruženju, a pre svega o bankarskom sektoru.

Najvažniji alat je softver, naravno ERP klase, koji sakuplja podatke iz samog preduzeća, kao i alati poslovne inteligencije koji koriste te i druge podatke iz okruženja kako bi ih transformisali u informacije. Samo pravovremeni podaci mogu da budu informacije, pa je za rukovođenje tom važnom funkcijom neophodno da se sve promene prate u realnom vremenu.

Kod evidentiranja novčanih promena, plaćanja obaveza i naplate potraživanja, važno je da se postigne što veći stepen

automatizacije, tj. povezanosti s bankama, što obezbeđuje ERP i razne vrste B2B servisa. ERP koji koristi finansijska služba treba da omogući povezivanje stavki dugovanja i potraživanja po raznim kriterijumima.

Kad analiziramo finansijska dobra preduzeća i njihove tokove, važno je da znamo i kvalitet tih dobara, odnosno njihovo poreklo (izvor). Nije svejedno da li beležimo priliv (isto važi i za odliv) finansijskih sredstava iz poslovnih aktivnosti, aktivnosti investiranja ili aktivnosti finansiranja, budući da svaka kategorija ima drugačiji uticaj na poslovni uspeh.

Knjigovodstvo treba da podržava JRS 33 i međunarodni računovodstveni standard (MRS), prema kojima se deli na više celina:

- **glavna knjiga,**
- **finansijske analitike (kupci i dobavljači),**
- **poresko knjigovodstvo,**
- **knjigovodstva robe, materijala i proizvoda,**
- **pomoćne knjige inventara i zarada (po drugoj podeli, na knjige koje se vode vrednosno i naturalno).**

Ono je glavni izvor podataka za sistem izveštavanja, pre svega upravljačko računovodstvo, pa njegova ažurnost i kvalitet direktno uslovljavaju poslovni uspeh. Novi zahtev na koji knjigovodstvo danas mora da odgovori jeste konsolidacija podataka za više preduzeća istog sistema, da bi bila moguća analiza poslovanja na globalnom nivou.

Glavna knjiga treba da se vodi po:

- **kontima,**
- **organizacionim jedinicama,**
- **valutama,**
- **datumu knjiženja i**
- **finansijskom nalogu.**

To je potrebno da bi se obezbedilo da u svakom trenutku budu dostupni podaci o prihodima, rashodima i finansijskoj poziciji preduzeća. Ti podaci koriste se za izradu raznih bilansa (stanja i uspeha, poreskih, novčanih i mnogih drugih koji se modeluju na osnovu propisa), kao i za izveštaje koje koristi upravljačko računovodstvo prilikom odlučivanja.

Finansijske analitike (kupci, dobavljači...) treba da se vode do najnižeg nivoa detaljnosti. Kvalitet i ažurnost finansijskih podataka zavise od snage modelatora kontiranja ERP-a, koji mora da bude automatizovan, da obezbedi potrebnu detaljnost podataka i da bude dostupan za izmenu korisnicima. Podaci se koriste na svim nivoima odlučivanja u izveštajima o trenutnom stanju i promenama u domicilnoj i stranim valutama.

Za evidencije poreza i doprinosa (PDV evidencije) vode se analitike na nivou konta, poreskog računa, organizacione jedinice i tarife.

Računovodstvena podrška procesu planiranja jeste proces budžetiranja. Ono predstavlja planirane prihode i rashode preduzeća, koji se najčešće vode na posebnim vanbilansnim kontima i na

OBRAČUN TROŠKOVA I UČINKA

Najčešće razlikujemo više celina u obračunu troškova i učinaka, počevši od definisanja modela pogonskog knjigovodstva, preko rasporeda direktnih i indirektnih troškova proizvodnje, do obračuna proizvodne cene.

Direktni troškovi proizvodnje, materijal i rad, treba da budu automatski raspoređeni na mesta i nosioce knjiženjem dokumenata proizvodnje.

Indirektni troškovi raspoređuju se na mesta i nosioce troškova na osnovu postavljenih šema i utvrđenih metoda rasporeda.

Raspored po mestima troškova radi se na osnovu veza mesta troškova i grupe konta tako što najpre formiramo šemu procenata za raspored, a zatim prema njima izvršimo raspoređivanje po mestima. Raspored na nosioce obavlja se obračunskom metodom koja uzima u obzir različite kriterijume, na primer vrednost materijala i sirovina, broj radnika na mestu troška ili vrednost opreme.

Cena proizvoda izračunava se nakon pravilnog raspoređivanja svih troškova. Kalkulišu se dve vrste cena: proizvodna, koja uzima u obzir troškove nabavke i proizvodnje, i komercijalna, u koju ulaze još i troškovi škarta, prodaje i uprave.

taj način lako upoređuju sa stvarnim prihodima i rashodima. Dobar budžet smanjuje rizike od zastoja u poslovanju preduzeća, omogućava optimalno upravljanje novčanim sredstvima i obezbeđuje mu poslovni uspeh.

KNJIGE ULAZNIH I IZLAZNIH RAČUNA

Stvaranje poreskih obaveza i vođenje knjiga ulaznih i izlaznih računa treba da bude automatsko kako bi bilo što tačnije i ažurnije. Iz ovih evidencija generišu se zakonom propisani izveštaji, obrasci i razni prilogi.

Robno knjigovodstvo treba da pokriva naturalno i vrednosno vođenje robe za različite vrste magacina i cena (VP, MP, prosečne nabavne). Ono treba da uključi i komisiono knjigovodstvo i evidenciju tuđe robe i da obezbedi mogućnost vođenja zaliha u drugoj valuti.

Materijalno knjigovodstvo vodi se za materijale, sirovine i rezervne delove, najčešće po prosečnim nabavnim cenama, dok se knjigovodstvo proizvoda i poluproizvoda vodi najčešće po planskim cenama, povezano na radne naloge. Najbolje je kad postupak knjiženja naturalnih dokumenata automatski formira i finansijske stavke na odgovarajućim analitikama u finansijskom knjigovodstvu.

Pomoćna knjiga zarada radnika evidentira knjiženja primanja, obustava, poreza, doprinosa i dnevnica. Knjiga inventara evidentira podatke o nabavci, povećanju/smanjenju nabavne cene, amortizaciji, revalorizaciji, rashodima i prodaji inventara.

Obračun cene počinje obračunom troškova i učinaka koji raspoređuje naturalno i vrednosno utrošak materijala i sirovina po nosiocima i mestima troška, prateći učinak proizvodnje. ■

Uz Feshta napitke svaki trenutak je Vaša fešta!

Gde je fešta? Tu je Feshta!

SUPER CENA • SUPER CENA • SUPER CENA

Neto zapremina	2 L	Zbirno pakovanje	Euro paleta
Tip pakovanja	Paket		80x120
	6 kom		64 paketa
			384 kom
Rok trajanja	7 meseci		768 L

Feshta fresh je negazirani bezalkoholni napitak sa voćnim ukusima. Elixir Natura je plasirala na tržište ukuse: borovnica, šumsko voće, limunada, ananas i breskva. Novo pakovanje je prilagođeno zahtevima tržišta, što znači da ovaj napitak možete naći u prodaji u ambalaži od 2L.

Plasman Feshte fresh biće podržan medijskim i promotivnim aktivnostima na mestima prodaje, raznovrsnim poklonima i posebno dizajniranim POS materijalom koji će doprineti boljoj vidljivosti Feshte fresh u vašoj radnji i poboljšati prodaju.